

Δεικτικές Άντωνυμίες

(συνέχεια)

Στό προηγούμενο μάθημα αναφερθήκαμε στις δεικτικές άντωνυμίες και άσχοληθήκαμε με τις άντωνυμίες *ὄδε, ἤδε, τόδε, καί ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο*.

Στό σημερινό μας μάθημα θά αναφερθοῦμε καί στις ὑπόλοιπες δεικτικές άντωνυμίες. Αὐτές εἶναι:

3) *οὗτος, αὕτη, τοῦτο* = αὐτός, αὐτή, αὐτό.

Κλίνεται ὡς ἐξῆς:

	Ἐνικὸς Ἀριθμὸς			Πληθυντικὸς Ἀριθμὸς		
Ἦν.	οὗτος	αὕτη	τοῦτο	οὗτοι	αὗται	ταῦτα
Γεν.	τούτου	ταύτης	τούτου	τούτων	τούτων	τούτων
Δοτ.	τούτω	ταύτη	τούτω	τούτοις	ταύταις	τούτοις
Αἰτ.	τοῦτον	ταύτην	τοῦτο	τούτους	ταύτας	ταῦτα
Κλητ.	οὗτος	αὕτη	—	—	—	—

- Τήν χρησιμοποιοῦμε γιά νά δείξουμε πρόσωπα ἢ πράγματα πού βρίσκονται ἐπίσης κοντά στόν ὁμιλοῦντα τοπικά ἢ χρονικά: π.χ. *Πλάτων ὄδε, οὗτος δέ Αἴας ἐστί.* (= Ὁ Πλάτων εἶναι αὐτός ἐδῶ, αὐτός δέ ὁ Αἴας.)

- Ἡ άντων. οὗτος στήν άρχή τοῦ θέματος παίρνει ἓνα τ σέ ὄλες τις πτώσεις, ἐκτός ἀπό τήν ὀνομαστική άρσενικοῦ καί θηλυκοῦ, καί στούς δύο άριθμούς

- Συνήθως αναφέρεται στά προηγούμενα, π.χ. *Τούτων πάντων αίτιός ἐστί ὄδε ὁ άνήρ.* Στό οὐδέτερο γένος μερικές φορές αναφέρεται καί στά ἐπόμενα.

- Λαμβάνεται καί ὡς κλητική τῆς προσωπικῆς άντωνυμίας σύ (στό άρσενικό καί θηλυκό), π.χ. *οὗτος, τίς ποιεῖς;* (= Ἐ σύ, τί κάνεις;)

4) Οἱ άντωνυμίες *τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε*
τοσόσδε, τοςήδε, τοςόνδε
τηλικόσδε, τηλικήδε, τηλικόνδε

προέρχονται ἀπό παλαιότερους τύπους *τοιός, τόσος, τηλικός*, πού ἐνώθηκαν με τό ἐγκλιτικό μόριο *δέ*.

- Κλίνονται μόνον κατά τό πρώτο μέρος· τό μόριο δέ παραμένει άκλιτο.

Κλίνονται ως εξής:

	Ένικός Ἀριθμός			Πληθυντικός Ἀριθμός		
Ὄν.	τοιόςδε	τοιάδε	τοιόνδε	τοιοῖδε	τοιαῖδε	τοιάδε
Γεν.	τοιούδε	τοιᾶσδε	τοιούδε	τοιῶνδε	τοιῶνδε	τοιῶνδε
Δοτ.	τοιῶδε	τοιᾶδε	τοιῶδε	τοιοῖσδε	τοιαιῖσδε	τοιοῖσδε
Αἰτ.	τοιόνδε	τοιάνδε	τοιόνδε	τοιούσδε	τοιάσδε	τοιάδε

Κατά τόν ἴδιο τρόπο κλίνονται καί οἱ ἀντωνυμίες *τοσόσδε, τοσήδε, τοσόνδε* καί *τηλικόσδε, τηλικήδε, τηλικόνδε*, δηλ. *τοσοῦδε, τοσήσδε, τηλικοῦδε, τηλικῆσδε...* (μόνον κατά τό πρῶτο μέρος).

5) Οἱ ἀντωνυμίες *τοιούτος, τοιαύτη, τοιούτο(ν)*
τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο(ν) καί
τηλικοῦτος, τηλικαύτη, τηλικοῦτον

εἶναι σύνθετες ἀπό τούς παλαιότερους τύπους *τοιός, τοία, τοῖον*, στούς ὁποίους προστέθηκε ἡ ἀντωνυμία *οὔτος, αὕτη, τοῦτο*.

- Κλίνονται ὅπως ἡ ἀντωνυμία *οὔτος, αὕτη, τοῦτο*.
- Ἡ ὀνομαστική καί αἰτιατική τοῦ ἐνικοῦ τῶν ἀντωνυμιῶν αὐτῶν στό οὐδέτερο γένος ἄλλοτε λήγει σέ *-ο* καί ἄλλοτε σέ *-ον*. Βλ. τά παραδείγματα πού παρατέθηκαν σέ προηγούμενο μάθημα.